

statsamtet om forandringer af detaljer vedrørende samværet eller om indskrænkninger og udvidelse af samvær, som for nylig har været genstand for grundig sagsbehandling. Det skaber i nogle tilfælde lange perioder med uro og kan efter udvalgets opfattelse være ødelæggende for samværet og dermed stride mod, hvad der er bedst for barnet.

Forældremyndighedsudvalget foreslår på den baggrund, at adgangen til ændring af en samværsaftale eller -afgørelse reguleres i en særlig bestemmelse, og at kriteriet for at træffe ny afgørelse strammes, således at ændringen fremover skal være bedst for barnet, navnlig på grund af »forandrede« forhold. Herved fremhæves det, at der som udgangspunkt skal være tale om nye forhold, der kan begrunde en ændring af samværet. Dette kan medvirke til at mindske forældrenes interesse i hyppige henvendelser til statsamtet for at få ændret samværets omfang og dermed skabe mere ro om samværet.

Forældremyndighedsudvalget har endvidere overvejet spørgsmålet om ophævelse af en eksisterende samværsret. Udvalget anfører, at man anser praksis for ophævelse for at være for tilbageholdende. Udvalget har således foretaget en undersøgelse af antallet af afslag på fastsættelse af samvær og ophævelse af en eksisterende samværsret. Tallene viser, at antallet af afslag og ophævelser til sammen er omkring 400 om året. I under 100 sager om året ophæves en eksisterende samværsret.

For at ophævelse af en eksisterende samværsret efter gældende praksis kan komme på tale, skal der være tale om alvorlige forstyrrelser og skade i familiesituationen, om negative egenskaber hos den samværsberettigede udover den normale variationsbredde eller om bestemt tilkendegivne ønsker fra barnet. Udvalget er enig i de synspunkter, der ligger til grund for den gældende praksis for ophævelse, men finder dog, at der er behov for en vis udvidelse af området for ophævelser.

Udvalget foreslår derfor, at statsamtet fremover skal kunne afslå at fastsætte samvær eller ophæve en afgørelse eller aftale herom, hvis det er »påkrævet« af hensyn til barnet. Selv om ordvalget kunne tyde på det modsatte, er det meningen, at praksis herved skal kunne lempes. Udvalget har fundet, at kriteriet »påkrævet« er bedst dækkende for intentionerne, idet der også i fremtiden skal meget til – dog ikke helt så meget som tidligere – for at der kan træffes afgørelse om ophævelse af samværet eller gives afslag på at fastsætte samvær.

Udvalget foreslår endvidere, at der i sager om ophævelse af samværet i videre omfang end i dag udarbejdes børnesagkyndige erklæringer, idet grundlaget

for statsamternes afgørelser i disse sager herved kan styrkes.

Om udvalgets overvejelser se betænkningen s. 133-138.

Justitsministeriet kan tilslutte sig udvalgets betragtninger om praksis med hensyn til afgørelser om samvær.

Justitsministeriet er således enig med udvalget i, at der kan være behov for at begrænse adgangen til at søge en aftale eller afgørelse om samvær ændret, og det foreslås derfor i overensstemmelse med udvalgets forslag, at kriteriet herfor fremover skal være, at »ændringen er bedst for barnet, navnlig på grund af forandrede forhold«, jf. lovforslagets § 17, stk. 2. Dette indebærer, at den af forældrene, der anmoder om ændring af samværet, normalt vil skulle påvise, at der foreligger nye forhold, før der kan blive tale om en ændring af den tidligere afgørelse.

Også bestemmelserne om afslag på samvær og ophævelse af samvær er udformet i overensstemmelse med udvalgets forslag, jf. lovforslagets § 17, stk. 3. Det bemærkes i den forbindelse, at flere statsamter i forbindelse med høringen vedrørende betænkningen har tilsluttet sig, at der er behov for den foreslåede ændring.

4.3. Normalsamvær

Der er ikke i den gældende myndighedslov regler om omfanget af samværet. Administrativ praksis har dog udviklet sig således, at der i dag fastsættes samvær i hverdagen week-end i ca. 75 pct. af sagerne, ligesom der også i de senere år er blevet fastsat samvær på hverdage som supplement til et fastsat week-end samvær. Antallet af anmodninger om hverdags-samvær er dog endnu ikke særlig stort.

Forældremyndighedsudvalget har overvejet, om der er behov for at indføre en regel i loven om et minimal- eller mindstesamvær eller – efter norsk forbillede – om et normalsamvær.

Udvalget fraråder en lovregel om minimalsamvær. Udvalget anfører, at der efter gældende ret ikke er nogen undergrænse for omfanget af den kontakt, der kan fastsættes ved en samværsresolution. Indførelse af et minimalsamvær måtte således føre til overvejelser om muligheden for undtagelsesvis eller i særlige tilfælde at gå under mindstekravet, og så er det ikke en minimalregel. Bliver der ikke fastsat undtagelser, måtte samværsretten ophæves, hvis det var bedst for barnet, at der ikke var så megen kontakt, som loven foreskrev.

Udvalget finder heller ikke grundlag for at foreslå en regel om normalsamvær, idet en lovregel herom vil kunne modvirke muligheden for individuelt tilpassede ordninger, der hidtil har været tillagt meget